N°.146. 1853.

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van een tot zes regels . . . . f 1.00.
Voor elken regel meer . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

ZATURDAG 12 NOVEMBER.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:
JOH. NOMAN en ZOON, te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . f 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . » 5.00.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement f 60, Ned. Cour.

Twee Ministeriële Couranten.

Reeds hebben twee Ministeriële organen, — de *Amsterdamsche Courant* en de *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode*, — zich gehaast, het wets-voorstel tot afschaffing van het tonnegeld en den accijns op het geslagt, in behandeling te nemen. Wij willen er voor heden een vlugtig woord over zeggen.

Beide Couranten houden hetzelfde doel in het oog. Het is, om het voorstel, wegens de *personen*, die het voorstelden, te bestrijden. De *Amsterdamsche* doet het onhandig, als naar gewoonte, maar wij erkennen in haar gaarne de pen, die de betamelijkheid in acht neemt; de *Nieuwsbode* op eene wijze, die volmaakt berekend is naar den »eigenaardigen« kring zijner lezers en welligt van zijn particulieren patroon.

De *Amsterdamsche Courant* zal, naar het schijnt, het ontwerp der voorstellers in onderscheidene betoogen beschouwen. Reeds heden wordt het eerste betoog geleverd: een spoed, die bij de *Amsterdamsche* ongewoon is en getuigt van het gewigt, dat het Ministerie er aan hecht, om zijne denkbeelden over de zaak, zoo als het kon, reeds vóór het besluit *tot de prise en considération* bekend te maken. Het eerste betoog begint met het beklag, dat de voorstellers de *discussiën* over de Staatsbegrooting en andere financiele wetten hebben vooruitgeloopen. Wij kunnen begrijpen, dat het Ministerie, over dit onderwerp, liever *discussiën* dan *daden* te gemoet zag. *Vooruitgeloopen* is echter hier niet; immers na de stellige verklaringen van het Ministerie, dat het ongenegen was, om de lasten van het volk in eenig opzigt te verligten, waren welligt dagen lange *discussiën*, maar geenerlei *uitkomst* te wachten. Integendeel: de voorstellers hebben onvruchtbare discussiën afgesneden, die tot niets anders leiden konden dan tot [illegible] hebben voorgesteld, iets te *doen*, om [illegible] te verligten.

[illegible] betoog strekt, om aan te toonen, dat de Heer [illegible] inconsequent zich betoont, door *thans* aan [illegible] deel te nemen. Wij maken ons sterk, duidelijk [illegible], dat de Heer VAN BOSSE als Minister geheel [illegible] tegenwoordige houding als Volksvertegenwoordiger [illegible] zullen dit in een onzer eerstvolgende nummers [illegible]. De toeleg is evenwel duidelijk. Het is om de *personen* verdacht te maken; het is de voortzetting van het stelsel, dat sedert April den toon voert. Het is het stelsel van het Ministerie: *personen* geen *zaken*.

Wij vragen evenwel aan de *Amsterdamsche Courant:* Gesteld: de heer VAN BOSSE ware inconsequent — 't geen het geval niet is — is de *Natie* daarom minder gebaat bij een ontwerp, dat strekt haar eenige verligting en meerdere ontwikkeling van handel en scheepvaart bij te brengen?

Hoe durft gij, *Amsterdamsche*, zelfs van transactie, van inconsequentie gewagen, om daarmede een voorstel uwer tegenpartij te bestrijden? *Uw* Ministerie huldigt de *transactie* als het hoofdbeginsel, als het levenselement van den constitutionnelen regeringsvorm. Ware de heer VAN BOSSE transigerend, gelijk gij voorstelt: welnu, gij moest veeleer dien heer begroeten als de bondgenoot van den heer VAN HALL, die morgen negeren zal, wat hij heden zegt door overtuiging te verdedigen.

Wilt gij een bewijs uit den jongsten tijd, dat de Heer VAN HALL den eenen dag negeert, wat hij den vorigen verdedigt? Het Ministerie acht *noodzakelijk*, *onontbeerlijk*, de benoeming van afzonderlijke Ministers van Eeredienst. Bij de eerste aangelegenheid, die eeredienst betreft, gaat de heer LIGHTENVELT op reis, en verklaart de heer VAN HALL, dat de Minister van Eeredienst er *niets mede te maken heeft*. Maar nu het geld voor die Ministers moet worden aangevraagd, nu wordt gezegd: zij zijn wel noodig; want zij moeten eene afzonderlijke studie maken van de *talooze* gelegenheden, waarin hunne bemoeijing, met betrekking tot de Eeredienst, wordt gevorderd!!

Gij begrijpt evenwel [illegible] is uw besluit — de houding van den heer VAN BOSSE. Gij zegt: »Men maakt »thans geen deel van het bestuur meer uit. De oude vlag »wordt weder opgestoken: vermindering van belasting »was de vlag, waaronder men zich vóór 1848 heeft ge»schaard; zij wordt ook in 1853 gebezigd.« In deze *begrijpelijkheid* ligt eene verdenking opgesloten, die de edelste bedoeling verlaagt tot een middel van revanche, tot een middel van eigenbelang. Deze verdenking is bij u, gedachtig aan den *oorsprong* van het Ministerie, verklaarbaar. Zij is verschoonbaar bij U, die weet dat *men* zoo gaarne deel had willen uitmaken van het Ministerie THORBECKE; dat *men* zelfs eene ambassade niet zou hebben versmaad, en die dus onmiddellijk op gelijke ontwerpen bedacht zijt. Maar zij is onhandig, wanneer gij bedenkt, dat de heeren DONKER CURTIUS en LIGHTENVELT onder »die oude vlag« eerst volksmannen, daarna ministers zijn geworden, en dat *zij* die »oude vlag« zullen strijken, wanneer zij het voorstel niet ondersteunden. Zij is onhandig, wanneer gij bedenkt, dat de heer VAN HALL, zijn hoofdbeginsel gedachtig, ook al »die oude vlag« een poos lang als banier heeft opgestoken. Maar zij is ook nog onhandig, omdat de heer VAN BOSSE, een der voorstellers, dien gij speciaal aanvalt, »de oude vlag« nimmer heeft opgerold, maar steeds *ontrold* heeft gehouden; omdat het bewijs te leveren is, dat thans, [illegible] de heer MACKAY het zou noemen, slechts [illegible].

De wijze, waarop [illegible] der voorstellers begint [illegible]. Wederleg de Memorie van Toelichting voet voor voet; toon aan, dat de berekeningen zijn van hetzelfde allooi als de bekende staten betreffende de scheepvaartwetten van den Heer VAN HALL, en gij zult op loyale wijs het voorstel bestrijden. Laat echter, voor uwe eigen eer, het stelsel van *persoonlijke verdachtmaking* varen, dat, helaas! sinds April de politieke discussiën in ons Vaderland onteert.

Tot de *Nieuwsbode* rigten wij geenerlei vraag; men behoort zich voor zekere connexiën te behoeden. Wanneer wij nogtans de aandacht onzer lezers vestigen op twee [illegible], die in de *Nieuwsbode* van heden voorkomen, [illegible] het strekt [illegible] om aan te wijzen, door welke middelen het Ministerie zich [illegible].

Gelijk de »geheime policie« hare middelen en personen geheim houdt, overal is er nergens — de geheime policie, *thans* weder in volle werking; want er zijn (voor *zekere* uitgaven) *f* 6,000 *meer* noodig dan in het vorige jaar! — zoo verschuilt de *redactie* van »*de Nieuwsbode*« zich achter *Inzenders*, aan wier stukken nogtans, de eerste plaats wordt ingeruimd.

Aan artikelen, gelijk door »*een arme drommel*« en [illegible] deel; geen enkel woord tot wederlegging.

Waar de *letter* en de *strekking* van een wetsvoorstel worden verdraaid en in een verkeerd daglicht gesteld; waar lage personaliteiten zich huwen aan openbare logentaal, daar behoeft men slechts te zwijgen.

Gelukkig de partij, die eene factie in het Vaderland bestrijdt, vertegenwoordigd door *zulke* organen! Haar taak is ligt: de *zedelijkheid* der Natie velt als regter het oordeel.

Beklagenswaardig het »nieuwe Ministerie, hetwelk »al *meer* en *meer* de harten wint van het *niet verblinde* »gedeelte der Natie«!

Waar zit dat *niet verblinde gedeelte*?

De *Nederlander* schreit; het *Goudsch Kronijkske* zit in rouw en asch gedompeld; de *Fakkel* spuwt zijn vonken over »de verandering van *costumes*« uit; het *Tielsche Weekblad* smacht naar de beloofde rigting; de constitutionnele pers bestrijdt, hare beginselen van waarheid en opregtheid getrouw, het April-Ministerie: dat Ministerie is de raket, die door verschillende paletten in zwevende houding in de lucht blijft vliegen.

Het *niet verblinde gedeelte* der Natie krijgt het Ministerie al *meer* en *meer* lief? Arm volk, waarvan, naar het oordeel van de *Nieuwsbode*, de oogen alleen geopend zijn... bij de geheime policie!

Het wets-ontwerp tot *amortisatie en aflossing van Nationale schuld* zal, ten tweeden male, in de afdeelingen der Tweede Kamer onderzocht worden. Dit besluit is *eenstemmig* genomen en *nuttig en noodig* geacht door de Commissie van Rapporteurs, bestaande uit de Heeren van Bosse, Hoffman, van Rappard, van Hoëvell en ter Bruggen Hugenholtz.

De aanleiding tot dit besluit is de volgende:

Het oorspronkelijk voorstel der Regering strekte, om van den tot nu toe gebruikelijken eenvoudigen vorm af te wijken door de daarstelling van een bijzonder fonds tot amortisatie van schuld. Een lid der Commissie van rapporteurs meende daartegen, in verband met het gevoelen daaromtrent bereids in de afdeelingen ontwikkeld, dat de wet van 20 Dec. 1852 reeds aan de Regering de magtiging verleende, om te converteren *of* te amortiseren. Daarom stelde dat lid de redactie van een nieuw wetsontwerp voor, waarbij de wet van 20 Dec. 1852 wordt vervallen verklaard; de inkoopen krachtens die wet gedaan, op art. 12 van hoofdstuk IX A, van de Staatsbegrooting van 1852 worden aangewezen; en de verdere amortisatiën en daardoor veroorzaakte uitgaven worden gebragt op de bijzonderlijke afdeelingen der begrooting en der wet [illegible] over 1853 [illegible] eenvoudig bij eene suppletoire begrooting [illegible] worden.

De Minister van Finantiën, die in de Commissie van Rapporteurs was verschenen en aan wien dit ontwerp werd medegedeeld, verklaarde, dat de Regering zich daarmede niet vereenigen kon. Naar zijne meening gedoogde de wet van 20 December 1852 de amortisatie *niet*; intrekking dier wet achtte hij [illegible], terwijl de door hem voorgestelde wet [illegible] een speciaal fonds tot [illegible].

Intusschen [illegible] Rapporteurs dezen strijd [illegible] om *eenstemmig* [illegible] onderzoek van het wetsontwerp [illegible] te verklaren.

[illegible] de Keizer der Franschen onzen Koning met kostbare geschenken had begiftigd, deelden wij reeds den 28 September jl. onzen lezers mede.

De *Amsterdamsche Courant* van heden bevat, zeer tijdig, een lang fragment van eene correspondentie uit de residentie, ten betooge dat de Keizer der Franschen *geene* KOSTBARE *geschenken* had gedaan aan den Koning der Nederlanden.

En nu wordt verhaald, dat Nederland [illegible] geëerd behoort te gevoelen, [illegible] wij verzoeken *de Nederlander* [illegible] te onthouden. Voorts, dat Z. M. onze Koning de reis- en verblijfkosten der officieren heeft betaald; en.... dat de Keizer der Franschen daarop onzen Koning »een paar porseleinen vazen, uit de bekende Keizerlijke fabriek van Sèvres« heeft toegezonden.

Porselein uit de fabriek van Sèvres is, zelfs door de rijken der aarde, steeds als *kostbaar* erkend geworden.

En wanneer nu een *Keizer* uit die fabriek »een paar vazen« aanbiedt aan een *Koning:* wij gelooven, dat zoodanige vazen niet zullen behooren tot de soort van het Delftsche aardewerk!

Hoe gelukkig is toch de *Amsterdamsche* [illegible], die zulk een »nabob« van een »particulieren correspondent« bezit, dat hij een paar [illegible] vazen, door een *Keizer* aan een *Koning* [illegible] onder de *kostbare* geschenken telt!

Tot dusver hadden we [illegible] »particuliere correspondent« van de [illegible] voor een paar gulden per brief nog al wat papier vol zou schrijven?

De Fakkel doet in N°. 44 de vraag: *Slaat de Regering niet hare eigene glazen in?*

Zij verklaart, daarmede te bedoelen „de uitlegging van „art. 6 der Wet van 10 Sept. [illegible] dat de predikanten [illegible] [illegible]hoed beschouwd worden als niet behoorende tot „het haar bedoelde plegtgewaad."

Zij zegt: „op zulk eene wijze vervliegt de geest der „geheele wet en eenmaal zoodanige concessie aan de aan„bidders van het [illegible] hoofddeksel doende, zal de „Regering zich straks zelve tusschen twee stoelen in de „asch plaatsen, als er nog meer toegefelijkheid van „haar gevraagd wordt."

Zij vraagt: „berooft dan de regering niet de met „zooveel moeite in de wereld gekomen wet van al haar „kracht en kern, wanneer zij haar nu gaat uitleggen „op de wijze, zoo als zij het 6de art. deed?"

Zij besluit: „'t Getuigt niet sterk voor de energie van „het ministerie. Of is het ook al weêr eene concessie „aan Rome?"

Ten einde *de Fakkel*, zoo het mogelijk is, eenigzins gerust te stellen, gelooven wij te mogen verzekeren, dat zoo min mogelijk de „driekante predikantshoed" in het [illegible] zal worden gezien, [illegible] welligt door de orthodoxe predikanten.

Ja, nog meer. De Haagsche predikanten hebben reeds een aanvang gemaakt met bij de openbare godsdienstoefeningen *zonder mantel en bef* op te treden. En als de residentie den toon geeft, zullen de overige predikanten wel volgen, omdat het ambtsgewaad niet is voorgeschreven.

Zietdaar een zegenrijk gevolg van de April-beweging.

Een ander uitvloeisel van de April-beweging is het voornemen van de hervormde leeraars in eene aanzienlijke naburige gemeente, om eene der godsdienstoefeningen in de week te bestemmen tot de behandeling der geschilpunten van de Hervormde en R. Katholijke kerken. Men is reeds begonnen met te spreken over de traditie en over het lezen van den Bijbel. De oudste der predikanten zal, *zoo men zegt*, handelen over *den Paus*, terwijl een in de nabijheid woonachtig rustend leeraar staat uitgenoodigd te worden om de beurt *over het coelibaat* te vervullen: alles tot bevordering der liefde en eendragt onder „de zonen van hetzelfde Vaderland."

De Fakkel van 4 Nov. vangt aan met de herinnering aan *het nieuwe gebod*, „dat zij elkander moesten lief hebben en daaraan toch allen zouden erkennen, dat zij zijne discipelen waren, als zij liefde hadden onder elkander."

Zij beweert verder, dat „de Protestanten *de* Christenen zijn, *de* geloovigen, *de* broeders, die dus liefde moeten hebben *onder elkander*."

Zij kan „aan *Rome* het karakter van eene Christelijke kerk niet toekennen. *Rome* is *anti*-christelijk."

Later wordt gezegd:

„In de lente dezes jaars lieten zich verblijdende verschijnselen opmerken; bloesems van een beter tijd, toen mannen van verschillende geestesrigting, vrienden van GROEN en discipelen van *Groningen* op dezelfde adres protest tegen *Rome's* hierarchie teekenden, en zich niet anders dan Protestant gevoelden. Oude veeten werden ter zijde geschoven, men dacht aan geen strijdvoeren over dogmatische geschilpunten meer; de aanval van den algemeenen vijand der Evangelische kerk op hare vrijheden en regten had allen verbroederd. Zoo had het moeten blijven, want bij alle verscheidenheid van zienswijze onder ons, zijn we toch in waarheid één, wat beginsel en doel betreft. Doch, naar mate de geestdrift van April bekoelt en de bisschops-kwestie weer meer in de schaduw geraakt, worden oude wonden weêr opengescheurd, en de [illegible] der verdeeldheid weêr opgerakeld uit de asch, waar ze voor goed haar graf had moeten vinden. Bewijzen de laatste dagen het niet? *Amsterdams* aanzienlijke gemeente enz."

En ten slotte onder de *Varia*:

„Het [illegible] in *Amsterdam* schijnt [illegible] te zijn door fanatieke separatisten en [illegible] Jezuiten."

„*De Nederlander* van 31 Oct. ll. behelst een boosaardig geschreven stuk, waarin onverholen te kennen wordt gegeven, dat de Roomsche kerk meer Christelijk is dan de leer van [illegible] en van de Groningsche school en dat men dus eerder met *Rome* dan met *Groningen* vrede kan hebben.

„Na al wat wij sedert den 31 Oct. 1852 met onze oogen gezien en met onze ooren gehoord hebben, moeten wij wel gelooven, dat de redactie van dat blad in andere handen is overgegaan, in handen van een man als P. DEKKER, die in het geheim reeds Roomsch zijnde, de welbekende *Handwijzer* schreef.

„Die de Roomsche kerk meer eene afdeeling van de kerk van Christus houdt, die staat bewust of onbewust op een anti-Protestantsch standpunt.

„Wie eerder met *Rome* dan met *Groningen* vrede zegt te hebben, die weet niet wat hij zegt."

[illegible] over zulk protestantsch geschrijf zouden wij ons [illegible] schamen protestant te heeten.

De redactie van *de Nederlander* in *Roomsche* handen.

De *Roomschen* [illegible] Christenen!

Die April-beweging verliest van dag tot dag haar kracht en geur.

Alleen haar doel, enkel bestaande in het weeren van een, bij uitnemendheid bekenden *persoon*, zal evenwel niet in vergetelheid geraken bij:

de Grondwet, die het doel dadelijk bevoedde;

het Ministerie, dat er waakzaam door wordt;

de Natie, die zich heeft laten misleiden en bedriegen;

Hem, die straft en beloont.

Nederlanderachtigheden.

De Nederlander van heden verlangt eerst naar de memorie van toelichting van het voorstel, door den Heer THORBECKE c. s. aan de Tweede Kamer gedaan, ter afschaffing van het toezegt en den Rijks[illegible] op het geslagt.

Maar voor deze Memorie gelezen te hebben, en voor als nog iets van de beweegredenen te kennen, verklaart dezelfde *Nederlander*:

„Wij zouden niet gedacht hebben, dat de Heer VAN BOSSE, als Minister, aan dergelijk voorstel zijn zegel zou hebben gehecht."

Wij zien nu, met welk hoofddoel de Memorie zal gelezen worden; en waar men vooral, met opzigt tot den Heer VAN BOSSE, naar zoeken zal.

De Nederlander zegt in N°. 1030:

„Het vorig Ministerie zou, al had het langer geregeerd, deze wetten op *armbestuur* en *onderwijs* niet ligt tot stand hebben gebragt."

„Waarom niet?"

„Omdat het niet wist wat het regt der gezindheden beteekent."

Niet ligt tot stand hebben gebragt?

Voorzeker neen, en de tijd, dien wij te gemoet gaan, zal het ons leeren, of het, bij zooveel uiteenloopende beginsels en bedoelingen, voor het nieuwe Ministerie meer gemakkelijk valt, om die wetten *tot stand te brengen*.

Tot stand te brengen, vooral wanneer het verpligt wordt *in overleg* te treden met de kerkbesturen der verschillende gezindheden; *in overleg*, hetgeen op kerkelijk gebied zooveel zeggen wil als: *gehoorzaam volgen*.

Tot stand te brengen, zoo het al mogelijk of waarschijnlijk kan worden geacht, dat op *die punten* bij de *verschillende* kerkbesturen eenstemmigheid heerscht, zoo er al nu niet reeds hoogstvermoedelijk uiteenloopend verschil van gevoelen bij ééne gezindheid bestaat.

Tot stand te brengen, bij den niet uit de lucht gegrepen twijfel, of het kerkelijk en het wetgevend gezag op die punten zamenstemmen.

Maar, wij mogen wel vragen, waarop rust het *regt der gezindheden*, om bij die regeling van armwezen en onderwijs te worden geraadpleegd?

Zoo de gezindheden *allen* in een normalen toestand verkeerden, was die regeling, door slechts op dien toestand te letten, zeer gemakkelijk.

Nu zij in een abnormalen toestand leven en van *kerkelijke en Staatsamenzorg*, van *maatschappelijk en gezindienstig*, *openbaar en bijzonder onderwijs* sprake is, [illegible] der gezindheden vragen.

De Regering heeft o. i. bij de wettelijke regeling van *armbestuur en onderwijs* te letten op den tegenwoordigen staat,
den normalen toestand,
de middelen, om tot dien normalen toestand te geraken.

Met andere woorden:

Waar zijn wij?

Waar moeten wij heen?

Langs welken weg?

Dat is, naar onze meening, het regt en de pligt van den Staat, met betrekking tot het regt en den pligt der gezindheden.

Met regt immers kan men vragen: wat beteekent uw *regt*, als gij uw *pligt* vergeet?

Buitenland.

ENGELAND.

Er heeft een raad van ministers plaats gehad, waarin overwogen moet zijn, om, uit aanmerking van den dreigenden staat der Oostersche zaken, het Parlement bijeen te roepen. De uitslag is nog niet bekend. Hier te lande heeft diepen indruk gemaakt, dat de Russen zich met Perzië en Dost-Mahomed zouden verstaan, om, zoo vereischt, het noorden van Britsch-Indië te bestoken. De toon der ministeriële bladen, is daarop tegen Rusland niet verzacht.

BELGIË.

De heer Delfosse is met 60 van de 91 stemmen tot president der afgevaardigden herkozen. Er was dit jaar, blijkbaar met het oog op het buitenland, geen strijd.

LUXEMBURG.

Volgens het ontwerp van adres, zou de Kamer haar leedwezen over het aftreden van het vorig bestuur uitdrukken. Na eene woordenwisseling, waarin de heer Simons, voorzitter des bestuurs, te kennen gaf, dat, indien zekere zinsneden van het ontwerp niet gewijzigd werden, er eene ontbinding van de Kamer uit zou kunnen voortvloeijen, werd de beraadslaging op Maandag eerstk. bepaald.

RUSLAND.

Zie hier het (gister kortelijk vermelde) *manifest des Keizers*.

„Bij de gratie Gods, Wij NICOLAAS I, keizer en alleenheerscher aller Russen, enz., enz., enz.

„Doen te weten:

„Bij Ons manifest van den 14 Junij van het tegenwoordig jaar, hebben Wij aan Onze getrouwe en zeer beminde onderdanen de beweegredenen doen kennen, welke Ons in de noodzakelijkheid gebragt hebben van de Ottomannische Porte onschendbare waarborgen ten behoeve der heilige regten van de regtzinnige Kerk te eischen.

„Wij hebben hun evenzeer kenbaar gemaakt, dat al Onze pogingen om de Porte door overreding langs den minnelijken weg, tot gevoelens van billijkheid en tot de getrouwe naleving der verdragen terug te brengen, vruchteloos waren gebleven, en dat Wij het bij gevolg onvermijdelijk hebben geoordeeld. Onze krijgsbenden in de Donau-vorstendommen te doen binnenrukken. Maar, terwijl Wij dezen maatregel namen, behielden Wij nog de hoop, dat de Porte haar ongelijk zou erkennen, en besluiten zou regt aan Onze [illegible] te doen wedervaren.

„Onze verwachting is teleurgesteld.

„Vergeefs hebben zelfs de voornaamste mogendheden van Europa getracht door hare vermaningen de blinde stijfzinnigheid der Ottomanische regering te verwrikken. Door eene oorlogs-verklaring, door eene proclamatie, vervuld van de logenachtigste beschuldigingen tegen Rusland, heeft zij geantwoord op de vredelievende pogingen van Europa, even als op onze lankmoedigheid. Eindelijk heeft de Porte, na de omwentelingsgezinden van alle landen in haar leger opgenomen te hebben, de vijandelijkheden aan den oever van den Donau aangevangen. Rusland is ten strijde uitgedaagd: er blijft hetzelve dus niets anders over, dan, met vertrouwen op God, de toevlugt tot de wapenen te nemen, om de Ottomanische regering te dwingen, de verdragen te eerbiedigen, en om herstel te erlangen voor de beleedigingen, waarmede zij Onze meest gematigde eischen en Onze regtmatige bezorgdheid [illegible] het regtzinnig geloof in het Oosten beantwoord heeft, een geloof, dat ook het Russische volk belijdt.

„Wij houden er Ons inniglijk van overtuigd, dat Onze getrouwe onderdanen zich met Ons in de innige gebeden tot den Allerhoogste zullen vereenigen, opdat Zijne hand Onze wapenen moge zegenen in de heilige en regtvaardige zaak, welke ten alle tijde bij Onze vrome voorvaderen vurige verdedigers heeft gevonden.

In te, Domine, speravi: non confundar in aeternum.

„Gegeven te Carscojeselo, den 20 der maand October van het jaar des Heeren 1853 en van onze regering het acht en twintigste.

(*get.*) NICOLAAS."

TURKIJE.

Men heeft berigt van een zeer scherp gevecht, dat tusschen een corps van 12,000 Turken, tegen 9,000 Russen heeft plaats gehad, welke laatste zich tegen den overtogt van het bedoelde corps over den Donau bij Oltenitza verzetten. Het gevecht duurde twee uren, en de Russen moesten wijken, na vijf- of zes honderd soldaten verloren te hebben. De overtogt geschiedde dan ook werkelijk. Het verlies der Turken wordt niet gemeld.

Terwijl de voordeelen ontegenzeggelijk onmiskenbaar aan de zijde der Turken schijnen te zijn, gelooven deskundigen, dat dit nog weinig zegt, daar de Russen aanstonds over 200,000 zullen doen oprukken, behalve een dergelijk leger naar Azië, zoodat de Porte tegen zulk eene geweldige magt op den duur niet bestand zou zijn. Aan den anderen kant strijden de Turken blijkbaar met de woede der vertwijfeling en daartegen zegt getalsterkte niet alles. Engelsche ministeriële bladen laten zich in dien geest uit.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Het wetsontwerp 1°. A., tot regeling van *het Muntwezen in Nederlandsch Indië*, bevat o. a. de navolgende bepalingen:

's Rijks muntspecien in N. I. zijn zilveren standpenningen, zilveren en koperen pasmunt, en gouden negotie-penningen.

De standpenningen zijn: *de Nederl. gulden*, zijnde de eenheid van het muntstelsel voor N. I., *de rijksdaalder de halve gulden*, zoo als zij zijn verordend bij de wet van 26 November 1847 (*Staatsblad* n°. 69).

Zilveren pasmunt zijn: het stuk van ¼ gulden, het stuk van $\frac{1}{10}$ gulden, het stuk van $\frac{1}{20}$ gulden.

Koperen pasmunt zijn de thans in N. I. gangbare enkele, dubbele en halve duiten, van Nederlandschen of N. I. aanmunt slag, naar rede van 120 enkele duiten, op den gulden, en

zulks tot dat nadere wettelijke verordeningen ten aanzien der koperen pasmunt voor N. I. zullen zijn vastgesteld.

De negotiepenningen zijn: *de gouden Willem; de dubbele en halve Willem; de gouden dukaat* en *de dubbele dukaat;* zooals zij zijn verordend bij de wet van 26 November 1847 (*Staatsblad* n°. 69.)

De beeldenaar der zilveren pasmunt is: aan de voorzijde 's Rijks wapen tusschen de aanduiding der geldswaarde $\frac{1}{4}$ ....G, $\frac{1}{10}$ ....G, $\frac{1}{20}$ ....G, benevens het jaartal en het omschrift: *Nederlandsch Indië*, met zoodanige verkortingen als de grootte van het stuk vereischt, en aan de keerzijde de woorden, *vier eenen gulden*, *tien eenen gulden* en *twintig eenen gulden* in de Maleische en Javaansche talen. Deze stukken worden in den ring gemunt, met eenen staanden kartelrand.

De aanmunting van zilveren pasmunt voor N. I. geschiedt voor rekening van den Staat door het Departement van Kolonien, tot zoodanig bedrag als de Koning aan het hoofd van dat departement daartoe magtiging verleent. Dit bedrag wordt telken jare in de *Staats-Courant* medegedeeld. Het maximum van elke soort uit te geven zilveren pasmunt wordt binnen drie jaren na het in werking brengen van deze wet, door de wet bepaald.

De thans in N. I. gangbare Nederl. en N. I. zilveren muntspecien blijven aldaar wettig betaalmiddel. De negotiepenningen zijn geen wettig betaalmiddel. Niemand is verpligt, zilveren pasmunt tot een hooger bedrag dan *tien* gulden of koperen pasmunt tot een hooger bedrag dan *twee* gulden in betaling aan te nemen.

Vreemde muntspecien waarvan de koers, op de innerlijke waarde gegrond, door den Koning, op voorstel van het koloniaal Bestuur is bepaald, worden in 's Lands kassen in N. I. in betaling aangenomen.

De recepissen, worden, zoo spoedig als de reeds beschikbare of later beschikbaar komende middelen dit toelaten, ingewisseld tegen zilveren specie, gulden om gulden.

Tot op het tijdstip der geheele inwisseling van de recepissen, blijven zij in N. I. betaalmiddel.

Twee jaren na afloop van dien termijn niet ter inwisseling zijnde aangeboden, zijn de recepissen verjaard.

Maandelijks wordt door den Gouverneur-Generaal openbaar gemaakt het bedrag der ingewisselde en vernietigde, alsmede dat der nog in omloop zijnde recepissen.

Jaarlijks, te beginnen met 1 Januarij 1855, wordt door het Departement van Kolonien een verslag openbaar gemaakt omtrent de uitvoering aan de tegenwoordige wet gegeven.

De middelen tot dekking der uitgaven, noodig tot regeling van het muntwezen in N. I., worden door de wet vastgesteld.

Op een nader door den Koning te bepalen tijdstip, zal deze wet in N. I. afgekondigd en in werking gebragt worden. Alle vroegere, met de tegenwoordige wet strijdende verordeningen zijn van dat tijdstip af ingetrokken.

Het ontwerp van wet La. B, houdende aanwijzing der middelen tot herstel, bevat de navolgende hoofdbepalingen: De begrooting der uitgaven, noodig tot regeling van het muntwezen in N. I., wordt vastgesteld tot een bedrag van *ƒ* 36,062,954.

Tot dekking dier uitgaven, worden aangewezen: 1°. uit de beschikbare middelen van het dienstjaar 1851, bij 's Rijks schatkist voorhanden, eene som van *ƒ* 3,179,447.48; 2°. uit de opbrengst der veilingen van gouvernements-produc[illegible] over het jaar 1852, eene som van *ƒ* 5[illegible] de opbrengst der veilingen van gouvernements-pro[illegible] Nederland, over het jaar 1853, eene som van *ƒ* 8,000,0[illegible] de in N. I. reeds aanwezige en voor uitgegeven recepissen gedeponeerde zilveren specie; 5°. de opbrengst van het kopergeld [illegible] reeds gedeponeerd, of nader uit den omloop te trekken, en dat [illegible] zijn ongangbaar gemaakt, zal worden verkocht op zoodanige wijze en tijdstippen, als nader door den Koning zullen worden bepaald.

Blijkens de Memorie van Toelichting is het Wets-ontwerp tot regeling van het muntstelsel in N. I., dat in Julij 1852 door de Tweede Kamer den Koning weder aangeboden werd, met verzoek om het gedane voorstel in nadere overweging te nemen, thans op nieuw overwogen.

Bij de zamenstelling van dit nieuw ontwerp is gelet geworden, zoowel op de wenschen bij de discussien over het eerste voorstel van verschillende kanten geuit, voor zoover dit namelijk vereenigbaar was met de gevestigde overtuiging der Regering, als ook op de sedert de indiening der eerste voordragt eenigzins veranderde omstandigheden.

Met deze laatste bedoelt men voornamelijk de veranderingen, welke sedert die indiening hebben plaats gehad in de onderlinge waardebepaling der edele en andere metalen en meer bepaaldelijk in den marktprijs van het koper, waardoor, naar het inzien der Regering, eene groote vereenvoudiging kan worden gebragt in hetgeen moet worden bepaald ten aanzien van de koperen scheidemunt in N. I. Vermits overigens de hoofdbeginselen van het vroeger wets-ontwerp ook in het tegenwoordige zijn behouden en eene hernieuwde toelichting dier beginselen, na de uitvoerige gedachtenwisseling bij gelegenheid van de behandeling van eerstbedoeld ontwerp in de Tweede Kamer der Staten-Generaal, overbodig mag worden geacht, vermeent de Regering zich daarvan, onder verwijzing tot die vroegere adstructie, dan ook te moeten onthouden.

Het nu aangeboden wetsontwerp tot aanwijzing der middelen, noodig tot regeling van het Indisch muntwezen, verschilt zeer met vroeger aangebodene, en zulks niet alleen ten gevolge der daarop in de afdeelingen der Tweede Kamer gemaakte aanmerkingen, maar ook uit hoofde der sedert veranderde omstandigheden. Hetgeen betrekking had tot het sluiten eener geldleening in N. I. en tot eene vermindering van het administratief kapitaal is nu achterwege gelaten, in verband tot het bij het tegenwoordig wetsontwerp aangenomen beginsel, om tot dekking der gevorderde uitgaven alleen die middelen aan te wijzen, welke daadwerkelijk beschikbaar zijn en dus met zekerheid kunnen worden aangewezen, en om hetgeen daaraan nog mogt ontbreken, over te laten aan eene nadere wettelijke aanwijzing.

Het totaal der uitgegeven recepissen, als betaalmiddel in omloop, bedroeg onder ultimo Junij jl. *ƒ* 24,299,985. Het bedrag der duiten, zoowel in circulatie als in de depôts, wordt geraamd op eene som van 39 millioen gulden. Van deze zijn gedeponeerd *ƒ* 17,237,031, blijft *ƒ* 21,762,969. Men schat dat in circulatie zal blijven *ƒ* 10,000,000; alzoo in te wisselen kopergeld *ƒ* 11,762,969; recepissen *ƒ* 24,299,985; totaal *ƒ* 36,062,954.

Behalve de som van *ƒ* 14,500,000, uit de koloniale geldmiddelen van 1851 oorspronkelijk als bijdrage voor 's Rijks schatkist geraamd, wijst het slot van de rekening der koloniale remises over dat jaar een excedent aan van *ƒ* 3,179,447.48, hetwelk aan het herstel van het Indisch muntwezen kan worden dienstbaar gemaakt.

Uit de koloniale geldmiddelen van 1852 zal eveneens, na afzondering van *ƒ* 14,500,000 ten behoeve van de schatkist, overblijven eene som van *ƒ* 5,230,819.44, zoo als blijken zal uit de rekening van dat jaar, later over te leggen bij de regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot over 1852.

De veilingen van het loopende jaar zijn, op twee na, afgeloopen. Men is daardoor in de gelegenheid reeds nu te kunnen verzekeren, dat de opbrengst dier veilingen zal veroorloven om, na afzondering van het volle bedrag, hetwelk vereischt wordt tot dekking van het tekort in Indie op de dienst van 1853, overeenkomstig de van het Indisch bestuur ontvangen aantooning, en ook na kwijting eener bijdrage van *ƒ* 14,500,000 aan 's Rijks schatkist, voor het muntherstel uit de koloniale geldmiddelen van 1853 te besteden eene som van *ƒ* 8,000,000.

Het voor recepissen gedeponeerde zilvergeld bedroeg onder ultimo Junij jl. *ƒ* 7,063,969.

Het koperdepôt, ad *ƒ* 17,237,031, bestaat, tegen 120 duiten op den gulden, uit 2,068,443,720 stuks duiten. Men rekent uit den omloop te nemen een bedrag van *ƒ* 11,762,969 of 1,411,556,280 stuks duiten; alzoo te zamen 3,480,000,000 stuks duiten.

Van die duiten wegen 166 stuks een oud Amsterdamsch pond. De evengemelde hoeveelheid van 3,480,000,000 stuks zal dus wegen 20,963,855 oude Amsterdamsche ponden, waarvan de metaalwaarde, volgens eenen prijs van *ƒ* 52.50 per 50 Ned. ponden, in eene ronde som kan geschat worden op ongeveer *ƒ* 11,000,000, hetgeen, na aftrek van de transportkosten naar Nederland, smeltverlies en verdere kosten op deze kopermassa, waarvoor, om dit ruim te berekenen, gesteld wordt *ƒ* 1,500,000, eene zuivere opbrengst aanwijst van *ƒ* 9,500,000, uitmakende te zamen *ƒ* 32,974,235.92.

De som benoodigd bedraagt *ƒ* 36,062,954. De aangewezen middelen beloopen *ƒ* 32,974,235.92, zoodat voor eene nadere wettelijke aanwijzing overblijft *ƒ* 3,088,718.08, welke men durft vertrouwen dat uit de koloniale geldmiddelen van een of meer volgende jaren zullen kunnen worden gevonden.

Omtrent het wetsontwerp ter regeling van het Muntwezen in de West-Indien is door enkele leden teruggekomen op hetgeen in het Voorloopig Verslag van 25 Oct. 1852 is opgemerkt, betreffende het buiten koers stellen der gouden munten, daar de termijnen tot inwisseling bij de wet van 17 Sept. 1849 (*Stbl*, n°. 46) en het daarop gevolgd Kon. besluit van 9 Junij 1850 (*Stbl.* n°. 30) gesteld, de gelegenheid tot verwisseling voor de zich in de West-Indische kolonien bevindende gouden Nederlandsche munten niet hebben overgelaten.

Door eenige leden is de vraag gedaan: of het bepalen van den koers van sommige vreemde muntspecien hier te lande geene aanleiding tot moeijelijkheden zou kunnen geven? Zij meenden toch te weten, dat van sommige der in die gewesten gangbare munten de koers naar tijdsomstandigheden aanzienlijk kon verschillen, en zouden daarom het tariferen van dezelve liever aan den Gouverneur der plaats overgelaten zien.

Ten aanzien van het buiten koers stellen der gouden munten, heeft de Regering verklaard, dat zoowel in Oost- als West-Indiën, die gouden munt dan worden beschouwd als reeds sedert [illegible] te zijn [illegible] is, naar de meening der Regering, geen bezwaar in gelegen om het stellen van eenen termijn voor de inwisseling derzelve achterwege te laten. De gouden specie welke zich nog in de koloniale kassen mogt bevinden, zal zeer gevoegelijk als negotiepenningen kunnen worden van de hand gezet.

De Regering ziet geen bezwaar in de bepaling, dat het tarief, waarnaar vreemde zilveren muntspecien in de koloniale kassen zullen worden aangenomen, hier te lande worde vastgesteld, zullende toch steeds die vaststelling geschieden op gemotiveerde voordragt van de koloniale besturen. Zij meent dus de voorgedragen bepaling in art. 2 te kunnen laten zoo als zij is, te meer omdat die voordragt is geschied naar aanleiding van den in het aangehaald Voorloopig Verslag van 25 Oct. 1852 uitgedrukten wensch.

Ten aanzien van de bedenkingen, voorkomende in het voorloopig Verslag der Tweede Kamer over de Wet op de Middelen, heeft de Regering o. a. het volgende geantwoord: De Regering is met de meerderheid eenstemmig van oordeel, dat er gewigtige bedenkingen bestaan tegen eene verandering in de heffing der belastingen. Zij heeft bij het aanbieden der begrooting hare denkbeelden over dit zoo aangelegen onderwerp ontvouwd, en verklaard, dat het ook haar wensch is om aan billijke verlangens te gemoet te komen. Deze bezorgdheid voor 's Lands geldelijken toestand moet evenwel in dezen dringen tot groote behoedzaamheid, en de Regering zou het niet geraden achten, voedsel te geven aan het denkbeeld, dat de heffing eener income-tax of van eene rentebelasting vergoeding zoude zijn te vinden voor eene gedeeltelijke afschaffing der accijnsen.

Door de maatregelen, welke genomen zijn bij het Koninklijk besluit van 15 September 1853 (*Staatsblad* n°. 103), heeft zij van hare bezorgdheid doen blijken en zij vleit zich, dat die maatregelen krachtig zullen bijdragen, om verdere verhooging van den prijs der levensmiddelen te keer te gaan. De tegenwoordige prijzen, een gevolg van omstandigheden buiten haar bereik, moeten ongetwijfeld velen tot bezwaar strekken; maar welke middelen men tot leniging mogt willen aanwenden, eene tijdelijke schorsing van de heffing van sommige accijnsen zoude, naar het inzien der Regering, niet, althans niet afdoende, daartoe kunnen medewerken, Zulk een maatregel zou het publiek vermogen gevoelig aantasten en daarbij hoogst waarschijnlijk niet dan misrekening en teleurstelling te weeg brengen.

Zonder te ontkennen, dat de accijns den prijs verhoogt van de belaste waar, moet men niet voorbijzien, dat in sommige gevallen, en inzonderheid waar de aankoop zich bepaalt tot dagelijksche behoeften, die verhooging bijna niet merkbaar is. De accijns is veeltijds zóó in den prijs der grondstof ingeweven, dat hij bij kleine partijen moeijelijk daarop afgezonderd te berekenen is.

Wat den invloed aangaat, door de opheffing van den accijns op het geslagt der varkens en schapen, zoo op den prijs van het spek en vleesch als op de consumtie te weeg gebragt, hieromtrent kan men niet anders zeggen, dan dat daardoor het oogmerk geenszins is bereikt. Als het ware gelijktijdig met de genoemde afschaffing, is de prijs van het vee, in het bijzonder van de varkens, meer en meer gestegen, waardoor de uitwerking dier afschaffing, wat den prijs van het spek en de consumtie betreft, geheel onmerkbaar is geweest.

Tot aanvulling der vroeger medegedeelde opgaven, heeft men de eer hierbij te voegen, dat over het jaar 1852 zijn veraccijnsd: 109,491,165 pond tarwe, 16,808 pond spelt, 185,727,103$\frac{1}{2}$ pond rogge, 147,247 stuks runderen, 106,008 stuks kalveren, 57,062 stuks schapen en 124,209 stuks varkens.

Over 1853 bezit men ten aanzien der veraccijnsing voor het geslagt nog geene specifieke opgaven, hebbende de veraccijnsing van granen over de eerste 6 maanden beloopen: 55,422,517 pond tarwe, 5986 pond spelt, 100,872,132 pond rogge.

De Regering is het met de Kamer volkomen eens, dat aan aandrang om den uitvoer te belemmeren of te verbieden geen gehoor mag worden verleend. Te regt wordt opgemerkt, dat in een land als het onze, de vervulling der behoefte, welke er steeds aan invoer van levensmiddelen van buiten bestaat, hoogst bezwaarlijk wordt, als men aanvangt met van zijnen kant den wederuitvoer te bemoeijelijken. Een verbod van uitvoer toch brengt noodwendig het staken van den invoer met zich. Wie zal zijn product naar een land voeren, van waar hij hetzelve, zoo de prijzen soms te laag mogten dalen, niet weder kan terugvoeren, maar waar hij tegen elken prijs verpligt is af te zetten en de kans van groote verliezen loopt. De Regering heeft dan ook met leedwezen de pogingen ontwaard, waarvan in deze paragraaph melding wordt gemaakt, vooral omdat daarbij, behalve de verkorting van het algemeen belang en de onbillijkheid jegens velen, de naaste gevolgen werden voorbijgezien, welke er onvermijdelijk van te wachten waren.

Eenige leden wenschen, dat het zeer geringe regt op den invoer van vee, hetwelk bij de onlangs daaromtrent aangenomen wet nog is overgebleven, mogt worden afgeschaft, en zij wenschen dit vooral, om daardoor het vervullen van formaliteiten en verpligtingen op te heffen, die den buitenlandschen veehouder van het bezoeken onzer markten aan de grenzen kunnen afschrikken. De Regering moet opmerken, dat de afschaffing het beoogde niet zou te weeg brengen.

De Regering verklaart zich wars, niet alleen van vexatie, maar van iedere noodelooze kwelling of belemmering. Zij zal er zich op blijven toeleggen, om de belastingwetten in eenen milden geest toe te passen, en zoo de belangen der ingezetenen met de eischen der schatkist overeen te brengen.

De klagt over de wijze, waarop in Pruissen wordt voldaan aan de verpligtingen, welke uit de overeenkomst tot wering van den sluikhandel van 11 Julij 1851 voortvloeijen, zijn ook vroeger bij de Regering ingebragt. Zij heeft die klagten onderzocht, en het is haar inderdaad toegeschenen, dat in Pruissen niet met die klem wordt gehandeld, als men in billijkheid meent te kunnen verlangen. Dien ten gevolge is dan ook op de naleving der overeenkomst bij het Pruissische gouvernement aangedrongen en de Regering durft vertrouwen, dat daarvan goede gevolgen zijn te verwachten.

De herziening der wetgeving op het regt van patent is eene zaak, die ook de Regering van oordeel blijft dat noodig is, en waarmede zij zich dan ook onledig houdt. Daarbij zal ter sprake kunnen komen of, en voor welke verhooging, de tappers-patenten vatbaar worden geoordeeld.

De Regering ontkent niet dat loterijen, van staatswege ondernomen of toegelaten, aan zeer wezenlijke bedenkingen onderworpen zijn; maar zij verklaart, dat zij op het huidige oogenblik noode de opbrengst uit de rij van 's lands jaarlijksche geregelde inkomsten zou zien uitwisschen.

Naar aanleiding der daaromtrent gemaakte opmerking is, blijkens eene bijgaande nota van wijzigingen, aan den staat van raming een nieuwe post toegevoegd onder de be-

naming van: [illegible] in de kosten van aanleg en onderhoud van [illegible]werken. De daarvoor uitgetrokken som bedraagt f 44,000.

's Gravenhage, 10 November.

Volgens een berigt van Z. M. minister plenipotentiaris te Stockholm van 2 dezer, waren op 1 November de prijzen der granen aldaar als volgt: Tarwe 21 Rd. banco: Rogge 13.24 Rd. banco; Gerst 10 Rd. banco; Mout 10,32 Rd. banco; Erwten 14 Rd. banco; Haver 6 Rd. banco Over het geheel genomen is de oogst in Zweden beter uitgevallen dan in den loop des zomers kon verwacht worden, zoodat zelf in de laatste weken onderscheiden schepen met inlandsche granen voor buitenlandsche rekening zijn bevracht, en thans nog, onder anderen ook voor Nederlandsche huizen, veel vraag is naar tarwe en rogge. Ten gevolge van den geringen aanvoer van Portugeesch zout, zijn de marktprijzen van dat artikel in korten tijd bijna 100 per cent gestegen: op 1 November was de prijs 7½ Rd. banco. De ordinaire teer kostte 9 Rd. 16 s., de fijne 7 Rd. banco.

* Z. K. H. Prins Frederik is heden morgen met den eersten spoortrein naar Amsterdam vertrokken, om de aldaar geopende tentoonstelling van bouwmaterialen te bezoeken. Z. K. H. wordt nog heden alhier teruggewacht.

Gisteren avond is alhier in bijna 69jarigen ouderdom overleden de Heer Mr. S. P. van Idsinga, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, oudst lid van de Algemeene Rekenkamer.

* Bij Koninklijk besluit van 29 September jl., is bepaald dat het besluit van 6 October 1840, nopens het stoken van gedestileerd uit aardappelen, nog van kracht en in werking blijft tot 15 October 1854, of tot zoodanig ander vroeger tijdstip, als waarop bij de wet andere bepalingen omtrent deze stokerijen zullen worden ingevoerd.

* Bij resolutie van den Minister van Finantiën van 28 September jl., is de vraag aan zijne beoordeeling onderworpen, of de deurwaarders der directe belastingen, aan wie tevens is opgedragen de beteekening den stukken, krachtens art. 261 der Gemeentewet, van den 29 Junij 1851, niet in laatstgemelde hoedanigheid aan het patentregt [illegible] te worden onderworpen, [illegible] beantwoord.

De Provinciale Staten hebben heden beraadslaagd over het ontwerp-reglement voor de kleine Westeindsche veen- en droogmakerij, gelegen onder de gemeente Stompwijk. — Dit reglement is ten slotte, zonder hoofdelijke stemming, aangenomen, en zal ter goedkeuring aan Z. M. den Koning worden opgezonden. — Al de voorhanden zijnde werkzaamheden hiermede afgeloopen zijnde, heeft de Voorzitter, namens den Koning, deze najaarszitting voor gesloten verklaard.

Morgen, Zaturdag avond zal in den Franschen Schouwburg worden opgevoerd *Les Huguenots*, groote opera in vijf bedrijven.

Bij het Min. van Binnenlandsche Zaken is thans eene quaestie van bijzonderen aard hangende. In zekere groote gemeente ten platte lande is bij meerderheid van stemmen goedgevonden, dat Burgemeester en Wethouders de bevoegdheid hebben, om eenen openbaren [illegible] ter benoeming aan Ged. Staten voor te dragen. [illegible] is het vergelijkend examen afgenomen en [illegible] ingediend. Men ziet met belangstelling de [illegible] die zaak door den minister te gemoet. *(H.)*

In de zitting van de Staten van de provincie Friesland van den 9 Nov. is tot lid der Ged. Staten verkozen, de heer mr. S. van Welderen, baron Rengers, burg. van Wijmbritseradeel.

In de najaars-vergadering der Provinciale Staten van Drenthe is het verzoek des bestuurs van het IX Landhuishoudkundig congres, hetwelk in 1854 te Assen zal worden gehouden, strekkende om een subsidie uit de Provinciale kas ad f 1000 tot opluistering der bijeenkomst door festiviteiten en anderzins, van de hand gewezen, en [illegible]doende het voorstel der commissie in welker handen dat verzoek was gesteld verworpen.

De *[illegible] Drenthsche Courant* deelt mede, dat het contract van de Drenthsche veen- en kanaalmaatschappij thans door de [illegible] directeuren de commissarissen en de ontwerpers is geteekend. Men mag alzoo hopen dat na de goedkeuring [illegible] regering, welke men zich vleit spoedig te erlangen, [illegible] de werkzaamheden dezer nuttige onderneming een aanvang zullen kunnen nemen.

In de zitting der prov. Staten van Noord-Brabant van 9 Nov. zijn bij keuze en op [illegible] der Ged. Staten van dat gewest benoemd de negen leden, één voor elk district, uitmakende de prov. commissie van landbouw, tot welker oprigting in het afgeloopene jaar besloten is. De keuze is gevallen op de heeren: J. B. H. van de Mortel, te 's Bosch; H. de Quay, te Beers; R. F. Wierdsma, te Oisterwijk, J. Straver, te Babyloniënbroek, J. F. Pompe, te Sterksel, J. van Roy, te St. Oedenrode, A. M. Oomen, te Ginniken, K. J. W. P. baron van der Borch, te Zevenbergen en C. J. Dauerveldt, te Wouw.

Men verneemt, dat op het landgoed van Jhr. de la Court, in het gehucht Baarschot, bij Ouschot, in een kelder gevonden zijn, twee kisten met kerkornamenten, die eene aanzienlijke waarde moeten hebben. Men gist dat deze ornamenten aan de cathedrale kerk van St. Jan te 's Bosch, toebehooren, omdat, volgens overlevering, de laatste bisschop van 's Bosch, Massius, op dien huize, hem door de abdij van Portel geschonken, zijn buitenverblijf had.

§ § Men schrijft ons uit Maastricht:

De najaars-vergadering der Provinciale Staten in Limburg is laatstleden Maandag den 7den November gesloten. Het diner, hetwelk den heeren Commissarissen des Konings was aangeboden, heeft dienzelfden dag plaats gehad. De Staten hebben in hunne afgeloopen vergadering het voorstel van het Gedeputeerd bestuur, om de provincie in vier buurtwegen (districten) te verdeelen en voor elk district een inspecteur aan te stellen met eene jaarwedde van driehonderd gulden verworpen en de voorkeur gegeven aan de tegenwoordig bestaande verdeeling in 26 districten met behoud der onbezoldigde inspecteurs. Het reglement op de beken en waterleidingen is met eenige wijzigingen aangenomen. Een voorstel van den Heer Kerkhof om een verzoek in te dienen aan de Regering tot afschaffing der geadmodieerde accijnsen werd, na de aanmerkingen van eenige leden, wederom door den voorsteller ingetrokken. In deze vergadering is gebleken, dat de provinciale collecte, ten voordeele van de slagtoffers van den hagelslag slechts f 3276,26½ heeft opgebragt en dus in verre na niet toereikende zal zijn om de schade te vergoeden, welke in der tijd geleden en door dit blad is opgegeven.

— In den nacht van den 8sten op den 9den Nov. [illegible] brand [illegible] van de [illegible] huizen en de nabijheid van een kruidmagazijn zeer ernstige gevolgen had kunnen hebben. Door de krachtdadige hulp der burgerij en van de bezetting, is men echter den brand spoedig meester geworden en heeft dezelve zich bepaald bij de wollenfabriek van den heer Delnoz, welke geheel in de assch is gelegd. Men verneemt, dat de afgebrande fabriek tegen brandschade is verzekerd. Een der belendende huizen is slechts weinig beschadigd.

Advertentiën.

Laatste Berigten.

Z. M. heeft goedgevonden, den kapitein J. Boogaerd, van het 3de reg. infanterie, te benoemen tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw.

Z. M. heeft goedgekeurd de beroepingen van predikanten, uitgebragt door de kerkeraden der Herv. gemeenten: van Rottevalle, onder de classis van Leeuwarden, op H. Wijbelingh, kandidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Groningen; van Bellingwolde, onder de classis van Winschoten, op [illegible] kant te Gasselter Nieuwveen.

Z. M. heeft goedgevonden, den 1sten luit. W. A. F. G. de Hartitzsch, van het 4de, en den 2den luit. A. Tuckermann, van het 2de reg. infanterie, in hunnen rang over te plaatsen bij het reg. grenadiers en jagers.

Z. M. heeft goedgekeurd het beroep van een predikant, uitgebragt door den kerkeraad der Hervormde gemeente te Hendrik-Ido- en Sandelingen-Ambacht, onder de classis van Dordrecht, op A. L. B. van Toorenenbergen, predikant te Rolsbroek.

BUCHAREST, Zaturdag 5 Nov. Den 2 dezer zijn 23,000 Turken bij Oltenizza over den Donau getrokken en hebben zich daar in de oude Russische schansen ingekwartierd. Gisteren (4 Nov.) ten 12 ure begon van de [illegible] een aanval onder aanvoering van [illegible] des geschuts in Bucharest. 6 Bataljons Russen tastten de verschansing aan en namen de versterkte oude kwartieren stormenderhand met de bajonet in. De kavallerie kon wegens den moerassigen grond niet ageren. Over het verlies aan beide zijden is nog niets stelligs bekend. Prins Gortschakoff is heden naar de troepen vertrokken, om deze voor de bewezene dapperheid te bedanken.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 11 November 1853.

Nederland.	Pct.		Rusland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2½	60 15/16 61 60			
Dito Certificat.	3	73⅞ 74 (15/16	*Hope* 1798/1816	5	108¾ 4
Dito Dito	4	92¼ ½ ¼	Dito 1828/1829	5	
O. I. Leening.	4		Cert. 1831/1833	5	95
Amort. Syndic.	3½	91½	Dito Dito	4½	95¾
Hand.-Maats.	4½		Dito *Hope*	4	88¼
Belgie.			Dito *Stieglitz*	4	87¾
Certificaten	2½		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild*	2½	49⅞	Inschr. Assig.	6	[illegible]
Frankrijk.			Certific. dito	[illegible]	70¾
Obligatiën	3	68[illegible]	[illegible]		
Spanje.					
Nieuwe	1	21 9/16 [illegible]	[illegible]gatiën	4	
Dito Buitenl.	3	44[illegible]	**Oostenrijk.**		
D° Binnenl.	3	[illegible]			
Bew. Sp. Com.	[illegible]	[illegible]	Metalliek	5	75¾ 6 1/16
Amort. Schuld	[illegible]		Dito bet. Amst.	5	89½ ⅝ 5/8
[illegible]			Dito letter B.	5	89½ ⅝ 5/8
Londen nieuwe.	5	36½ ⅞ ¾	Dito 1847	2½	39
Dito uitgest	4		Dito 1851/1852	2½	39

Braz., bij Roths. p. s. 500 5 pct. 95½; Philad., Bankactien 4; Mexic. Onb. 23 7/16, 15/16, 13/16; Gren., te Londen p. s. 100 2½ pct. 18⅞; dito Unif. 18¾; Peru 4½ pct. 6[illegible]

De markt was heden wederom over het geheel zeer ongunstig gestemd, door verkooporders welke in [illegible] en de meeste der Buitenl. effecten geëffectueerd werden, bedragende de achteruitgang van Hollandsche en Oostenrijksche fondsen circa ¼ pct. en van de overige soorten min of meer ½.

LONDEN, Donderdag, 10 Nov. Consols 94⅜; Mexiko 25[illegible] Gren. Uitg. 8⅛; Spaansche Comité-Bewijzen 5⅛.

Consols en Mexikaansche ⅛ pct. hooger; Uitgestelde Granada en Spaansche Comité-Bewijzen ⅛ pct. lager.

Onbeduidende handel.

PARIJS, Donderdag 10 Nov. 3 pct. Fransche 73.60; 4½ pct. dito 99.90; 3 pct. Spanje 40⅜; 1 pct. dito 21⅜.

De 3 pcts. 20 c. flaauwer, 4½ pct. daarentegen 5 c. williger Spaansche 3 pcts. merkelijk lager.

WEENEN, Donderdag, 10 Nov. 5 pct. Metal. 92⅜; Bankaktien 1319; wissel op Lond. 11.09; zilver 18½.

Fonds flaauwer, wissel hooger.

FRANKFORT, Donderdag, 10 Nov. 5 pct. Metal. [illegible] Bankactiën 1325; 1 pct. Spanje 21⅜; dito 3 pct. [illegible] wissel op Weenen 103⅝.

De markt was algemeen flaauwer.